

Valtiovarainministeriö
lausuntopalvelu.fi

Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain (410/2015) ja varainsiirtoverolain (931/1996) 4 §:n muuttamisesta

Alijäämän kattamista ja erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyä koskeva sääntely (110 §, 118 § ja 119 §)

Pidätkö ehdotettuja alijäämän kattamista koskevia muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

On hyvin perusteltua, että taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu alijäämä, koska se vaikuttaa siihen taloudelliseen tilanteeseen, missä kunta on taloussuunnitelman päättyessä. Lisäksi on hyvä, että laissa on täsmennetty sitä, miten kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa kuntajaon muutoksen jälkeen.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyä koskevaan sääntelyyn ehdotetaan velvoitteita toimenpideohjelman käsittelyyn ja raportointivelvollisuuteen liittyen. Pidätkö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

Tältä osin ei ole huomautettavaa.

Esityksessä ehdotetaan, että valtiovarainministeriö voisi laissa säädetyin edellytyksin tehdä arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja niitä koskevien valtuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä. Pidätkö ehdotusta tarkoituksenmukaisena?

On järkevää, että ratkaisu kuntarakennelaissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta voidaan tehdä myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä, jos toimenpiteet eivät ole toteutuneet ja 2 tai 3 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Kunnan ja kuntayhtymän hallintoa koskeva sääntely (23 §, 42 §, 56 §, 58 §, 90 §)

Esityksessä ehdotetaan, että hallintosääntöön tulee jatkossa ottaa määräykset sopimusten hallinnasta. Pidätekö ehdotusta tarkoituksenmukaisena?

Sopimusten hallinta ja sopimusten valvonta on erittäin tärkeä osa kunnan johtamista. Sopimusten hallinnan ja valvonnan tulisi kuitenkin olla itsestään selviä ilman hallintosäännössä olevaa määräystäkin. Vaikka sopimusten käyttöala on laajentunut, kyse ei kuitenkaan ole mistään uudesta asiasta. Sopimusten hallinnan sisällyttäminen hallintosäännössä säädeltäviin asioihin ei ole millään tavoin haitallista, mutta ei mitenkään välttämätöntä. Jos sopimusten hallinnan tasoon kunnissa haluttaisiin todella vaikuttaa, olisi laissa aiheellista säätää sopimushallinnan toteuttamisesta tarkemmin.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia johtajasopimuksen hyväksymistä koskevaan sääntelyyn sekä kuntayhtymän perussopimusta koskevaan sääntelyyn (perussopimuksen sisältöä koskevat muutosehdotukset sekä kuntayhtymän toimielinten poliittisen suhteellisuuden vaatimus). Lisäksi ehdotetaan muutoksia aloiteoikeutta koskevaan sääntelyyn. Pidätekö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

On perusteltua muuttaa kuntalakia siten, että johtajasopimus on kokonaisuudessaan kunnanhallituksen päätettävissä eikä erorahasopimusta viedä erikseen kunnanvaltuuston ratkaistavaksi, koska tämä voi politisoida asian liikaa. Kyse on kuitenkin jonkinlaisen irtisanomisturvan luomisesta kunnanjohtajalle, mikä vastaava turva on kaikilla muilla kunnan viranhaltijoilla.

Aloiteoikeuden osalta ehdotetaan lisättäväksi aloiteoikeus myös niille, jotka omistavat tai hallitsevat kiinteää omaisuutta kunnassa. Tämä lisäys on tehty huomioiden kuntia, joissa on laajasti vapaa-ajan kiinteistöjä, joiden omistajilla ja hallitsijoilla ei ole nyt oikeutta tehdä aloitetta, vaikka heillä onkin oikeus kuntalain nojalla tehdä oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus. On perustelua, että tämä käytettävissä olevien oikeuskeinojen epäsuhta korjataan. Muidenkin kuin vapaa-ajan kiinteistöjen omistajilla ja haltijoilla on perusteita vaikuttaa kunnan toimintaan, koska kunnan toiminta vaikuttaa heidän omaisuutensa arvoon ja käytettävyyteen.

Sähköistä kokousta koskeva sääntely (99§, 100§)

Pidätekö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

On erittäin perusteltua, että kuntalakiin covid 19 -pandemian vuoksi otetut sähköistä kokousta koskevat väliaikaiset säännökset, otetaan pysyvästi käyttöön. Kunnallinen toimielinpäätöksenteko on muuttunut merkittävällä tavalla pandemian vuoksi ja entisiin menettelyihin ei varmaankaan haluta täysin palata pandemian päättyessäkään.

Ongelmaksi edelleenkin tulee jäämään suljetun lippuäänestyksen järjestäminen sähköisessä kokouksessa. Tältä osin kunnille tulee tarve hankkia sähköisiä äänestysjärjestelmiä, jotka mahdollistavat tietoturvallisesti myös suljetut lippuäänestykset. Tätä ongelmaa ei voida ratkaista lakia muuttamalla.

Ehdotuksessa ei ehdoteta muutoksia sähköistä päätöksentekomenettelyä koskevaan sääntelyyn. Jos kunnassanne/kuntayhtymässänne on käytössä 100 §:n mukainen sähköinen päätöksentekomenettely, onko tätä koskeva sääntely koettu toimivaksi? Ellei, kuinka sääntelyä tulisi kehittää?

Kunnassamme ei ole käytössä sähköistä päätöksentekomenettelyä eikä meillä ole sitä koskevia kehitysehdotuksia.

Kuntayhtymien rakennejärjestelyjä koskeva sääntely (62 a §, 62 b §)

Voidaanko ehdotettavan kuntayhtymien yhdistymistä ja kuntayhtymän jakautumista koskevan sääntelyn katsoa olevan tarkoituksenmukaista kuntayhtymien tehtävien uudelleenjärjestelyjen toteuttamiseksi?

On perustelua ottaa kuntalakiin säännökset kuntayhtymien yhdistymistä ja jakautumista koskevaksi sääntelyksi, koska sille on osoittautunut olevan tarvetta.

Muut huomiot

Muut huomionne lakiesityksestä

Ei muita huomioita

Lausunnonantajan tiedot

Vantaan kaupunki
Vantaan kaupunginhallitus

Vastuuvalmistelija: Kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen